

Datum: 11.09.2018

Medij: Ilustrovaná politika

Rubrika: Film

Autori: Srđan Jokanović

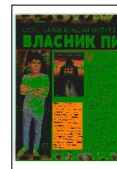
Teme: mađarska tradicija, folklor, jezik

Naslov: VLASNIK PIJANE TAČKE

Napomena:

Površina: 1989

Tiraž: 20000

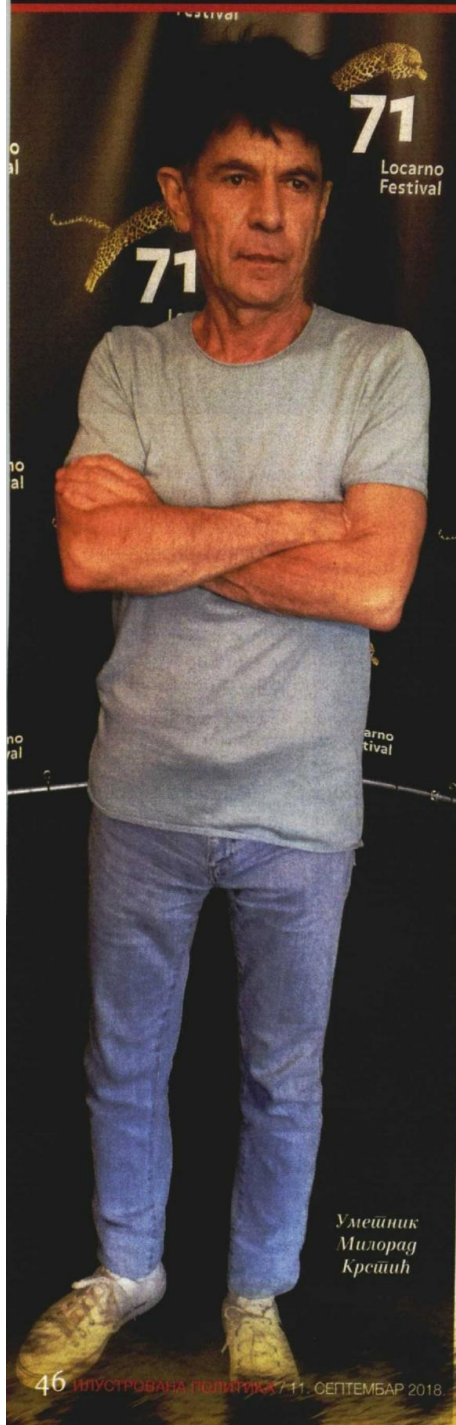

Strana: 54,55,56

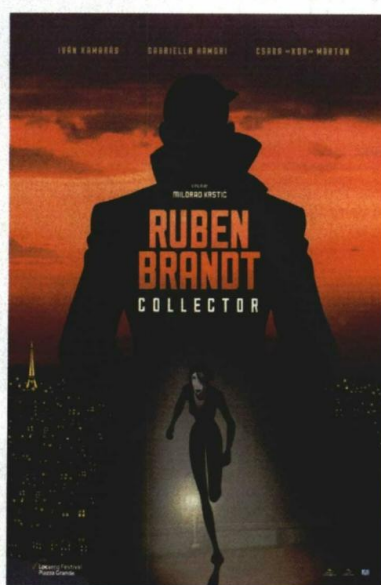
илустрована филм

СУСРЕТ СА МИЛОРАДОМ КРСТИЋЕМ

ВЛАСНИК ПИ

Уметник
Милорад
Крстић

Рођен је у Словенији, одрастао у Хрватској, школу и Правни факултет завршио у Србији, а у Мађарској, где се скрасио са супругом Радмилом Роцков, постигао је завидну каријеру ликовног уметника, вајара, илустратора, сценографа и редитеља. Упознали смо га као аутора узбудљивог анимираног филма „Рубен Брант, колекционар“, малог ремек-дела који је освојио посетиоце фестивала у Локарну

ПИШЕ СРЂАН ЈОКАНОВИЋ

Уочи фестивала, чак ни људи из Филмског центра Србије нису знали апсолутно ништа о Милораду Крстићу, редитељу мађарског филма „Рубен Брант, колекционар“ који је требало да се прикаже у главном програму овог угледног фестивала. Ни свезнајући Интернет није говорио богзна шта.

Прва енигма. Друга је уследила када сам га боље упознао.

– Добро, реците ми, јесте ли ви српски или мађарски уметник – запитао сам га на крају нашег разговора?

– Ставите „наше горе лист“ – слатко се насмејао Милорад Крстић (66)!

Разбарушене косе, разбарушене уметничке душе и разбарушеног талента, Крстић нас је прво опчинио овим необичним филмом који је лично цртао руком и после пребацивао у компјутере, ради дотеривања. Мало је рећи да су његов дух и рад свуда на платну: по својој идеји написао је сценарио и режирао филм, учествовао у његовој анимацији, фотографији и монтажи, док је са супругом Радмилом, свастиком Хермином, њеним мужем Јаношем и пријатељем Петером Мишколцијем био и продуцент ове филмске чаролије.

Главни јунак филма је Рубен Брант, славни психотерапеут, принуђен да украле тринаест слика из познатих светских музеја и приватних збирки како би се излечио од кошмарних снова који га прогањају. У сарадњи са четворо својих пацијената, који су по његовом налогу и упутствима постали савршена банда пљачкаша уметничких дела, „пали“ су Лувр, Тејт, МоМА, Ермитаж...

Тајанствени „колекционар“ је брзо постао најтраженији криминалац на свету. Гангстери и ловци на главе су му на трагу док се награда оном ко га ухвати стално увећава, чак до сто милиона долара! Тада се неколико осигуравајућих компанија удружује и ангажује приватног детектива Мајка Ковалског, стручног за кријумчарење уметничких предмета, да реши случај.

Datum: 11.09.2018

Medij: Ilustrovaná politika

Rubrika Film

Autori: Srđan Jokanović

Teme: mađarska tradicija, folklor, jezik

Naslov: VLASNIK PIJANE TAČKE

Napomena:

Površina: 1989

Tiraž: 20000

Strana: 54,55,56

илустрована филм

НА ПЈАЦА ГРАНДЕ

ЈАНЕ ТАЧКЕ

Тешко је речима описати визуелну лепоту, динамичну радњу и префињени хумор анимираног филма који се вратио племенитим коренима историје уметности и сликарства. Лепота филма се храни приказима из најпознатијих слика светске цивилизације, али и из архитектуре, књижевности, музике, дизајна и ствара узбудљиви акциони филм са духовитим досеткама, у коме има драме, фантазије, филозофије и напетости као у Хичкоковим трилерима.

Алфред Хичкок? Па он је само један од редитеља коме је Крстић одао по част ситним детаљима или цитатима у овом остварењу. Ту су још и Бергман, Чаплин, Куросава, Буњуел, Лимијер, Кјубрик, Хјустон, Фелини, Мелијес... А тек музика - од Шуберта и Пучинија преко Стравинског, Моцарта и Чајковског, све до Оливере Катарине и њеног ванвременског хита „Шу, шу, Шумадија“ и оригиналних композиција Тибора Карија.

Учио од најбољих

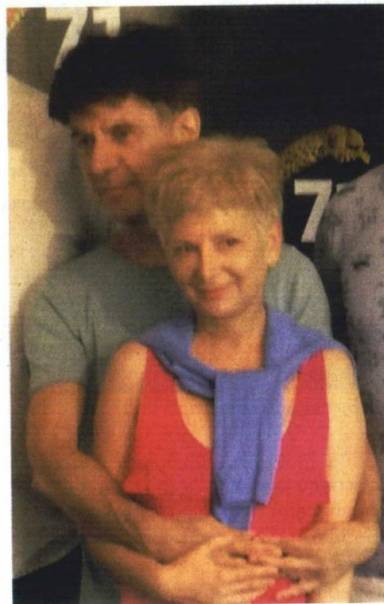
Све је тако лепо уткано у причу филма, баш као и тринаест дела светских сликара чији су прикази или јунаци некако ускочили у саму радњу филма, оживели у њој, и постали сведоци и учесници узбудљиве потере.

Погледајте само којих тринаест слика Рубен Брант мора да има у својој колекцији како би се ослободио ноћних мора: Сандро Ботичели („Рођење Венере“), Пол Гоген („Жена која држи воће“), Едуард Мане („Олимпија“), Дијего Веласкез („Принцеза Маргарита Тереза у плавој хаљини“), Пабло Пикасо („Жена са књигом“), Винсент ван Гог („Портрет поштар Цозефа Рулена“), Френк Дуванек („Дечко који звижди“), Енди Ворхол („Елвис“), Фредерик Базиј („Реноаров портрет“), Едвард Хопер („Ноћне птице“), Тицијано Вечели („Урбинска Венера“), Рене Магрит („Варке слика“) и Ханс Холбајн

Млађи („Портрет Антоана, војводе од Лорена“).

Крстић не мисли да гледалац мора да има велико знање о историји уметности да би пратио његов филм:

- И деца од петнаест година могу да уживају у њему, посебно на нивоу крими приче где богатство ликова и догађаја може само да им подстакне машту, а не да их збунује. Други слој филма, са више од сто педесет рефе-

Милорад Крстић са сурјуом (и ситалном сарадницом) Радмилом у Локарну

ренци на великане филма и уметности, намењен је познаваоцима тих области и тај део је награда за њихово знање. Филм сам, као и све до сада, правио да се мени свиди, али био сам свестан и одговорности коју имам према људима и институцијама који су подржали мој рад. Овог пута нисам био сликар, сам у свом атељеу, већ део великог тима. Зато сам морао да направим један компромис, а то је да филм не буде досадан.

Заиста је уживање разоткривати симболе и алузije Крстићевог филма, баш попут решавања укрштених речи, ребуса и загонетки. И сам назив филма је (додуше, лако решива) загонетка: главни јунак Рубен Брант је добио име по сликарима Рубенсу и Рембранту!

Нема никакве сумње да је целокупно своје знање, све оно што је утицало на развој његовог талента, Милорад ставио у овај филм. „Увек сам волео кратке духовите приче Чехова или топли хумор Храбала, посебно „Једноминутне новеле“ Еркења Иштвана“, објашњава редитељ свој укус у књижевности. Он се види на платну. Одрастајући у Новој Горици, Љубљани и Пули, музички се формирао под плаштом италијанских канцона. У сликарству је друга прича.

- Пошто нисам похађао класичну академију, одлучио сам да учим од најбољих, па сам за професоре узео Гоју, Пикаса, Дирера и друге из најузбудљивијег периода у историји сликарства с краја 19. и почетка 20. века, и гледао на који начин они раде и играју се са уметношћу - признаје Крстић.

Успело му је. Уколико је Пикасо измислио људе са два лица, Крстић га је надмашио. Његови јунаци нису дволични, већ и тролични, његове јунакиње имају по два пара груди и све је у том свету Рубена Бранта могуће и необично. „Анатомију у уметности уопште не ценим“, изричит је редитељ.

- Приметио сам да деца до петог разреда сјајно цртају, а после почиње деформација, иду ка шунду, само зато што копирају стрипове. Пре тога цртају онако како мисле да треба и сматрам да у сликарству треба умети пустити руку да те води, а не разум. Рука има свој механизам и он се разликује од онога што мозак хоће. Рука има своју анатомију и линије које природно црта, из рамена, лакта

Datum: 11.09.2018

Medij: Ilustrovana politika

Rubrika: Film

Autori: Srđan Jokanović

Teme: mađarska tradicija, folklor, jezik

Napomena:

Površina: 1989

Tiraž: 20000

Naslov: VLASNIK PIJANE TAČKE

Strana: 54,55,56

илустрована филм

>>> или шаке, другачије су него оне које је мозак замислио. Лињија је тачка која је отишла у шетњу, рекао је Паул Кле, а код мене та тачка не да шета, него скаче, одлази у авантуру, у бар да се напије... Издужена лица мојих јунака можда су утицај иконостаса у православним црквама. Увек сам свеце доживљавао издуженима и тај тип продуховљености ми се урезао у памћење, а све што је ишло на обло и округло за мене је било симбол смешног и карикатуралног.

Од бекрије до вуковца

У овај филм, Крстић је ставио и цео свој живот, а он је достојан још једног узбудљивог филма. Захваљујући томе што му је отац био војно лице у социјалистичкој Југославији, породица се стално сељакала. Најпре са границе ка мађарској, па до оне према Италији.

– Када сам 1952. рођен, као трећи син у породици, командир јединице је у исто време добио трећу ћерку и водио је колеге у кафану да прославе. Џабе је моја мајка смислила да се зовем Војислав: весели официри су јавно, у кафани, након певања песме „Милораде бекријо, све си паре попио“ били изричито да има да се зовем Милорад. Бекрија.

После Словеније породица се преселила у Госпић, па у Пулу, где су становали близу античке арене.

– Тада сам испред пионира Пуле предао Титу штафету, ја као Србин, данас тако нешто не верујем да би се десило – смеје се Милорад. – Мене је учитељица у Госпићу питала шта сам по националности, а ја одговорим „Словенац“, јер смо до тада живели у Словенији и било ми је нормално да сам Словенац. Она врти главом и каже „Крстић, па још Милорад... тешко да би могао да будеш Словенац, иди кући и питај мајку шта си“. И пошаље ме кући да то проверим.

А и отац и мајка су му Сремци, из Врдника, из угледне партизанске породице. Милорадов деда је био

старшина села, а сва његова четири сина у партизанима. Када је дошао дан ослобођења Врдника, знало се да долази бригада у којој је био мој отац и да ће он протерати немачку војску одатле. У инат, на сам дан повлачења, Немци су стрељали Милорадовог деду. Док је бригада славила, Милорадов отац је и туговао, јер је остао без оца.

После Пуле, породица се преселила у Нови Сад где је Крстић довршио основну и завршио средњу школу. Школу је волео, увек је имао све петице, а највише је уживао у читању.

– Сећам се да је у Пули библиотека била на врх брда и када бих узео књигу, одмах сам почињао да је читам и пола бих је прочитао само док стигнем кући. И данас увек носим књигу са собом, у торби.

Кадрови из филма „Рубен Брант, колекционар“

Хтео је да студира архитектуру у Београду јер му је цртање ишло, од малена, али су се неки породични проблеми испречили и уписао је права у Новом Саду. Чим је дипломирао и одслужио војску, запослио се као чиновник у „Панонија продукту“, али почео и да ради као управник Међународног центра за стране студенте где је за њих организовао културне активности. Као правник никада није радио, осим што је мало волонтирао у адвокатској канцеларији „Бељански“.

– У то време сам увелико цртао и сагледавао да ћу се у једном тренутку потпуно посветити уметности. Прву изложбу, портрета у уљу, имао сам 1982. године када сам на Малом ликовном салону и упознао Раду. Она је била и мотив мојих портрета које сам

2012. изложио у Културном центру Новог Сада.

Са Радом, која је у Новом Саду завршила студије географије, отишао је 1989. у Мађарску где су се њени преци одселили са Косова и Метохије још у 15. веку, када су Турци тек освајали Србију, пре сеобе под Чарнојевићем. Ти преци су у близини Будимпеште направили град Рац (Мађари су Србе звали Раци) и одатле им је остало презиме Роцков. Породица Роцков, коју данас чине три сестре – Радмила, Анђелка и Хермина, отворила је једну од првих приватних галерија у Будимпешти крајем осамдесетих, у самом центру града. Наравно, носи име „Роцков“. Од тада, Милорад и Радмила све уметничке акције раде заједно, било да је реч о изложбама, позоришним представама или филмовима.

– Радмила има сјајан угао посматрања на ствари, увек ми поставља права питања и даје добре идеје – прича Милорад. – Као што су стари Грци тврдили да постоје две половине које се траже док се не нађу, тако смо се нашли и ми, Мило Рад и Рад Мила. И тридесет шест година смо заједно.

Међу највећим успесима пре овог филма за Милорада и Радмилу били су самостална изложба у „Кунстхале“ 2012. године у Будимпешти, позоришна представа „Рубен Брант“, анимирани кратки филм „Моја мала ме је напустила“ за који је 1995. добио „Сребрног медведа“ у Берлину, интерактивни диск „Анатомија позоришта“, који им је такође донео неке награде, као и сценографија за представу „Човекова трагедија“ којом је отворена нова зграда њиховог Народног позоришта.

– А то је најзначајније дело за Мађаре, као „Горски вијенац“ за Црногорце, има шеснаест чинова и то је била велика част и огроман посао – објашњава Крстић који са супругом креће у стварање новог анимираниог филма за децу „Мумуш“, а то је лик из бајки, нешто као наша Баба Јага. ■

